

En socialförvaltning hade lämnat ut uppgift om en anmälares yrke till den som anmälan avsåg. – Fråga om åtgärden stått i strid med bestämmelsen i 7 kap. 6 § sekretesslagen (1980:100) om sekretesskydd i vissa fall för en anmälare

Anmälan

I en anmälan till JO riktade AA klagomål mot proAros i Västerås kommun, enheten för Bäckby och Skälby, för brott mot tystnadsplikt. Av anmälan framgick i huvudsak följande. Han hade gjort en anmälan till enheten om att en kvinna misskötte sin 8-årige son. Genom sitt arbete som ordningsvakt hade han kunskap om att kvinnan på kvällen ”nattade” sonen och därefter gick ut på ”krogen”. Vid sin kontakt med handläggaren på proAros angav han uttryckligen att han inte ville få sin identitet avslöjad i rapporten. Han hade också förklarat att det inte fick framgå att han arbetade som ordningsvakt på den kvarterskrog som kvinnan uppehöll sig på. Hans identitet hade därefter avslöjats genom att kvinnan hade fått reda på hans yrke och därigenom hade kunnat utesluta andra personer som anmälare. – På grund av rädsla hade AA valt att sluta som ordningsvakt på kvarterskrogen.

Utredning

Anmälan remitterades för utredning och yttrande. Individ- och familjenämnden i Västerås kommun åberopade som remissvar en av enhetschefen BB upprättad skrivelse med följande innehåll.

Begäran om utredning och yttrande till JO med anledning av anmälan från AA. Enligt anmälan har AA anmält oro för ett barn vars mamma han uppmärksammat i sin tjänsteutövning som ordningsvakt vid en kvarterskrog. AA uppger att han uttryckte önskan om att få vara anonym i samtalet med socialsekreterare vid Individ och Familj, Bäckby-Skälby. Enligt AA har han inte varit anonym i förhållandet till den kvinna vars son han anmälde oro för. Kvinnan har fått kännedom om att en ordningsvakt anmält oro för barnet vilket i sin tur fått till följd att AA sett sig tvungen att säga upp sig från sitt arbete som ordningsvakt.

Den 12 augusti 2003 kontaktade AA socialsekreterare CC. AA uppgav att han ville anmäla oro för ett barn vars mamma ofta vistades

på en kvarterskrog. Anmälan noterades enligt 14 kap. 1 § SoL. I anmälan, som senare delgavs den anmälda, framkommer att en anonym anmälare uttrycker oro för barnet. Vid samtalet med det anmälda barnets mamma framkommer muntligen att

anmälan är gjord av en ordningsvakt vid en restaurang, ospecificerat vilken. Enligt senare samtal med AA menar han att han i samtalet med CC betonade vikten av att han dels ville vara anonym till namnet för barnets mor, dels inte ville att hans yrke skulle röjas för denna. CC har dock endast uppfattat att AA önskade vara anonym till namnet.

Anmälarens identitet får, enligt sekretesslagen, hemlighållas för den anmälda om omständigheterna är följande "... om det kan antas att fara uppkommer för att den som gjort anmälan eller angivit utsagan eller någon honom närstående utsätts för våld eller annat allvarligt men, om uppgiften röjs." (7 kap. 6 § SekrL). I detta fall har inte anmälarens namn röjts till den anmälda, dock har anmälarens yrke röjts med bedömningen att det inte kunde antas att fara förelåg för en ordningsvakt som i sin tjänsteutövning uppmärksammar ett barn som far illa. Det har ej heller i samtalet med den anmälda modern framkommit något ifrågasättande av anmälaren.

AA uppger i sin anmälan att röjandet av hans yrke har fått förödande konsekvenser för honom. Han menar att detta har lett till att han sett sig tvingad att säga upp sig från sitt arbete p.g.a. rädsla. Dessa konsekvenser var för oss inte möjliga att förutse då anmälan delgavs den anmälda. Vi har inte förstått att konsekvenserna kunde bli så stora av att vi röjde anmälarens yrke till den anmälda. Om detta är att betrakta som ett brott mot sekretesskyddet för anmälaren ska Individ och Familj, Bäckby-Skälby kritiseras för detta. Sammanfattningsvis kan konstateras att AA:s namn skyddats för den anmälda pojken mamma då han önskat vara anonym i sin anmälan men att det framkommit för densamma att en ordningsvakt gjort anmälan. Detta har lett till att AA sagt upp sig från sitt jobb p.g.a. rädsla. Individ och familj, Bäckby-Skälby, ser fram emot JO:s prövning av AA:s anmälan. Om vi agerat felaktigt i samband med att anmälarens yrke har framkommit för den anmälda, trots menprövning enligt SekrL, ska vi självklart kritiseras för detta.

AA bereddes tillfälle att kommentera remissvaret.

I beslut den 27 maj 2005 anförde *JO André* följande.

Bedömning

I 14 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) föreskrivs att var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd bör anmäla detta till nämnden.

I 7 kap. 6 § första stycket sekretesslagen (1980:100) föreskrivs att sekretess gäller inom bl.a. socialtjänsten för anmälan eller annan utsaga av enskild om någons hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att fara uppkommer för att den som har gjort anmälan eller avgivit utsagan eller någon honom närstående utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs.

En myndighet kan således inte generellt utlova anonymitet för en person som har gjort en anmälan till myndigheten. Det är först efter en sekretessprövning med tillämpning av bestämmelsen i sekretesslagen som myndigheten kan ta ställning till om uppgiften om anmälarens identitet skall lämnas ut eller ej. Det skall här understrykas att den omständigheten att en anmälare rent allmänt känner obehag för att få sin identitet utlämnad inte omfattas av sekretesskyddet.

Av anmälan och förvaltningens remissvar framgår att AA önskade vara anonym i förhållande till kvinnan. Förvaltningen lämnade därför inte ut hans namn. Enligt remissvaret hade förvaltningen däremot inte uppfattat att AA även skulle ha

framställt önskemål om att uppgift om hans yrke inte skulle avslöjas. Denna uppgift lämnade förvaltningen ut till kvinnan som därigenom kunde dra slutsatser om anmälarens identitet.

Sekretesskyddet i 7 kap. 6 § sekretesslagen för anmälare avser inte bara själva namnet utan även andra uppgifter varigenom anmälarens identitet kan röjas. Genom de särskilda omständigheterna i detta ärende får uppgiften om att anmälaren var ordningsvakt på en restaurang anses vara en sådan uppgift som i och för sig skulle kunna omfattas av 7 kap. 6 §.

Det har i utredningen inte framkommit något som visar att AA till förvaltningen skulle ha framfört att ett avslöjande av hans identitet skulle medföra sådana konsekvenser som förutsätts för sekretesskydd enligt 7 kap. 6 § sekretesslagen. Jag finner emellertid inte tillräckliga skäl att för egen del närmare utreda om bestämmelsen över huvud taget kunde tillämpas i förevarande fall. Jag väljer i stället att godta förvaltningens bedömning att det fanns lagliga förutsättningar att skydda anmälarens identitet. Förvaltningen fann vid en s.k. menprövning att yrkesuppgiften kunde lämnas ut utan att identiteten härigenom röjdes. Det får närmast ses som ett förbiseende att förvaltningen inte tog i beräkning att ett utlämnande av den uppgiften skulle leda till att slutsatser kunde dras om vem som hade gjort anmälan. Någon sådan oaktsamhet som skulle motivera vidare åtgärder från min sida har det emellertid under alla förhållanden inte varit fråga om. Jag finner inte skäl att göra något ytterligare uttalande i saken.

Ärendet avslutas.